

En cinto de l'aigua

Autor: Arnau Queralt Bassa

En Cinto obrí lentament els batents de la porta de can Cols. Cada dia pesaven més, pensà. Sortí al barri, encara desert, i el travessà a pas pausat per no despertar el bestiar que dormia als estables, a banda i banda del pati. Es plantà a l'era i mirà a l'horitzó, on el sol començava a despuntar per la Mitja Lluna. Sempre li havia agradat la forma d'aquell camp de l'altra banda del torrent. Enfilà la vista enlaire i veié algunes estrelles brillant al cel, que era ben serè. Ni un sol rastre de núvols. Com ahir. Com abans d'ahir. Feia més d'un mes que no plovia i tot era ben sec. El pou de dalt, la mina, el safareig... Fins i tot les granotes ja feia dies que havien marxat qui sap on. Sort que encara quedava una mica d'aigua al pou del Prat, a l'altra banda de la casa. Sinó, com s'ho faria per abeurar el bestiar? A can Cols no podrien aguantar gaires dies més. El seu cunyat, que vivia una mica més avall, ja havia començat a munyir vaques i ovelles per donar de beure a la resta d'animals. Heu vist mai una gallina veure llet? On s'és vist! Encara bo que ho podia fer. El problema eren els sembrats. Si no plovia aviat, no collirien res. Ni menjarien ni podrien donar res a l'amo. Mal llamp!

A la manca de pluja se li havia d'afegir aquell vent que bufava des de feia dos diumenges. Era un vent calent que començava després d'esmorzar i no encalmava fins a la posta, que ho assecava tot i s'enduïa la poca alenada de vida que quedava a les plantes. Al poble algú havia dit que venia del sud, del desert. Apa, el desert... qui sap on para el desert! Aquell vent, que tot ho cremava, només podia venir d'un lloc: del mateix infern! Així ho havia dit mossèn Dalmau a missa d'onze, senyant-se dues vegades seguides, i ell ho creia.

Sospirà profundament, amb una barreja de ràbia i resignació, i enfilà el camí cap al pou del Prat. Un cop allà, agafà la galleda i la feu baixar, donant cada cop més corda, fins que notà que havia arribat al nivell de l'aigua i es començava a omplir. Després, lentament, la feu pujar, la tragué del pou i la deixà al terra, als seus peus. Uní les dues mans, fent

cassoleta, i agafà una mica d'aigua. Va dirigir-hi la mirada i va veure-hi reflectit un rostre: el d'un home vell, amb posat ferreny, de mirada cansada i trista i amb el front llaurat per solcs profunds fets amb l'arada del temps. Un home conscient que tenia més passat que futur, però que encara se sentia amb prou força com per no viure ofegat sota el pes dels laments. Tornà cap a casa amb pas decidit, traginant la galleda plena d'aigua. Esmorzà d'una esgarrapada, agafà el barret de palla de darrere la porta i emprengué el camí cap al poble. A aquella hora la major part dels homes estaven esmorzant al Cafè. Havia de parlar amb ells.

La plaça era buida. El Cafè, ple de gom a gom. Obrí la porta i el rebé un fum espès que feia una olor de tabac que espantava. Respirà profundament i entrà en aquella cova fosca i sorollosa. El Ton Espiga, des de l'altra banda del taulell, li preguntà amb sornegueria què l'havia portat allà, tan lluny dels camps de Cols. En Cinto no era un bon client i el cafeter li ho recordava quan es trobaven, molt de tard en tard, pels carrers del poble. Sense fer cas del Ton, en Cinto es plantà al bell mig del cafè i picà de mans tres vegades. Es va fer el silenci. Quan estigué segur que tothom l'escoltava, començà a parlar amb veu forta i clara. Recordà a tots els presents en quina situació es trobaven: no tenien aigua per beure ni per regar ni per abeurar el bestiar, els sembrats s'estaven morint i si no feien res per intentar canviar la situació aquell any no tindrien collites. Això significava, en el millor dels casos, la ruïna econòmica. Calia evitar, sobretot, que les seves famílies passessin fam. La gana. Ai, la gana... ell l'havia viscuda durant la darrera gran guerra i sabia molt bé de què parlava.

Atès que aquella situació, com deia Mossèn Dalmau, només podia ser l'obra del mateix diable, en Cinto proposà l'única solució que ell veia possible: calia anar en processó fins al clot del Diable, aquell gorg que hi havia a mitja hora del poble i que mai s'assecava, encara que fes anys que no ploqués. Un cop allà caldria cavar amb pic i pala un rec que portés l'aigua fins a la bassa grossa, de la qual sortien tots els recs que portaven aigua als safarejos i a les

petites basses que hi havia a cada casa. Era una feina dura, però només se'n podien sortir si treballaven tots junts. El seu present i el seu futur, i el futur dels seus fills i dels fills dels seus fills depenia, aquesta vegada més que mai, de l'esforç de tot el poble.

No s'alçà cap veu en contra. Ans al contrari, tots els presents sortiren ràpidament del cafè (en Ton Espiga trobà a faltar, aquell vespre, els diners corresponents a algunes de les consumicions) i al cap de poca estona la plaça era plena d'homes, dones i infants carregats amb pics, pales i aixades, disposats a posar-se a la feina. Mossèn Dalmau sortí de l'església guarnit amb les seves millors gales i començà a caminar amb pas solemne, seguit per tota aquella multitud.

Després de mitja hora de caminar sota el sol, arribaren al clot del Diable, que tot i la sequera estava ple a vessar, i seguint les ordres d'en Cinto tothom es posà a treballar. Els homes més fermes feien anar els pics. Els altres, les aixades. Les dones i els nens treien la terra com podien. Amb pales, amb galledes, amb les pròpies mans. Mossèn Dalmau, enfilat dalt d'una pila de terra, resava i beneïa a tort i a dret. Després d'un llarg dia de feina, l'aigua començà a córrer pel rec en direcció a la bassa grossa. Al vespre, joiosos però massa cansats per a celebracions, tot els veïns tornaren en silenci cap al poble.

Quan en Cinto arribà a can Cols, l'aigua ja començava a arribar al safareig. S'acostà a l'entrada de l'aigua, uní les dues mans fent cassoleta i n'agafà una mica. Va dirigir-hi la mirada i va veure-hi reflectit un rostre: el d'un home vell, amb posat ferreny, de mirada cansada -però satisfeta- i amb el front llaurat per solcs profunds fets amb l'arada del temps. S'acostà les mans a la boca i feu un glop. Sempre li havien dit que l'aigua era insípida, però aquella tenia gust de feina ben feta. Amb pas fatigat s'acostà al vell lloret i s'assegué al pedrís que hi havia a sota. Aquella nit dormí al ras. L'endemà de bon matí mirà a l'horitzó, on el sol ja despuntava per la Mitja Lluna. Tancà els ulls i flairà l'aire. Feia olor d'aigua. Olor de vida.